

LAOSZ GAZDASÁGI HELYZETE, PIACI SAJÁTOSSÁGOK, ÜZLETI LEHETŐSÉGEK

GAZDASÁG

- GDP növekedés 2019-ig: 6-7%
- 2019-ben megtört: 4,8%
- 2020: -0,5%
- 2021: 2,8% (WB által becsült)
- 2022: 3,8% (WB)
- Következő években: 4-5%
- GDP-növekedés motorja: energia-termelés (vízerőművek), bányászat, szolgáltatások, építőipar, beruházások, mezőgazdaság.

DE:

- A külföldi finanszírozású, a természeti források kiaknázására épülő gazdaságfejlesztési modell válságba került.

COVID-19

- kevésbé súlyos gazdasági következmények, de a gazdasági problémákat súlyosbítták a közelmúlt globális kihívásai (energia-válság, orosz-ukrán háború, infláció /10-12%/, nemzeti valuta elértéktelenedése /USD-hez viszonyítva: 30%/).

Területe: 236 ezer km²

Lakosság: 7,4 millió (viszonylag kis piac, de: ASEAN, KÍNA, Észak-Déli, Nyugat-Keleti Gazdasági folyosók Délkelet-Ázsiában)

TÁVLATI ELŐNYÖK:

- Földrajzi elhelyezkedés,
- Fiatal lakosság, kedvező munkaerőpiac (nincsenek demográfiai problémák),
- Természeti kincsek gazdagsága

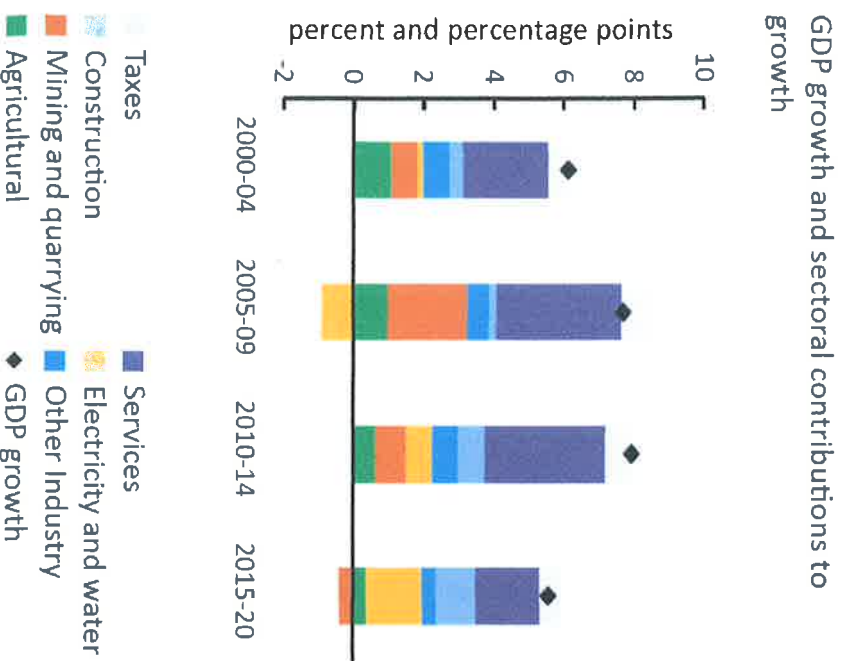

THE LIMITS OF LAO PDR'S GROWTH MODEL HAVE BECOME APPARENT

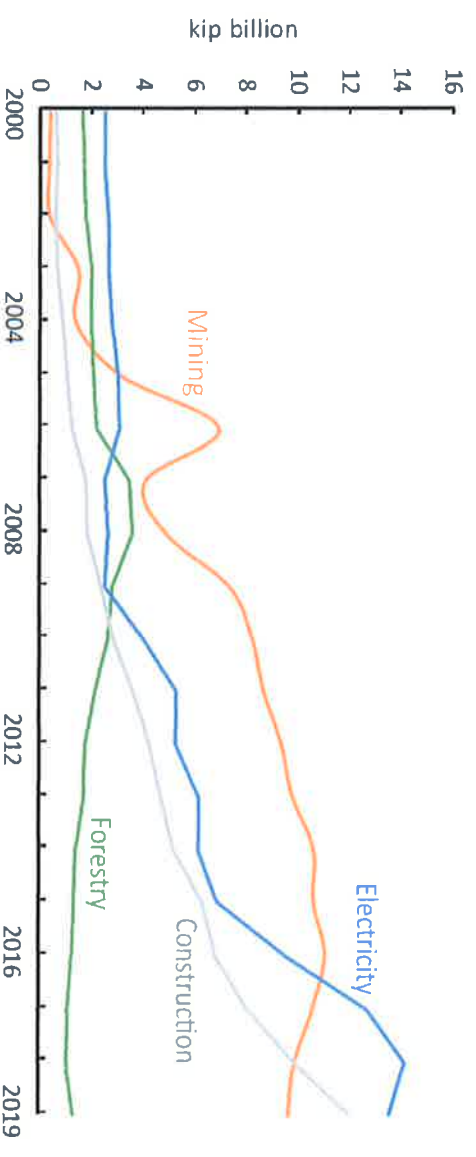
Resource-driven growth has created few jobs, while leading to significant macroeconomic and environmental pressures.

Natural resources drove fast growth ...

Figure O.1
Natural resources and related investments
have been a major driver of growth

Figure 2.1
Resource sector contributions to GDP (2012 constant prices)

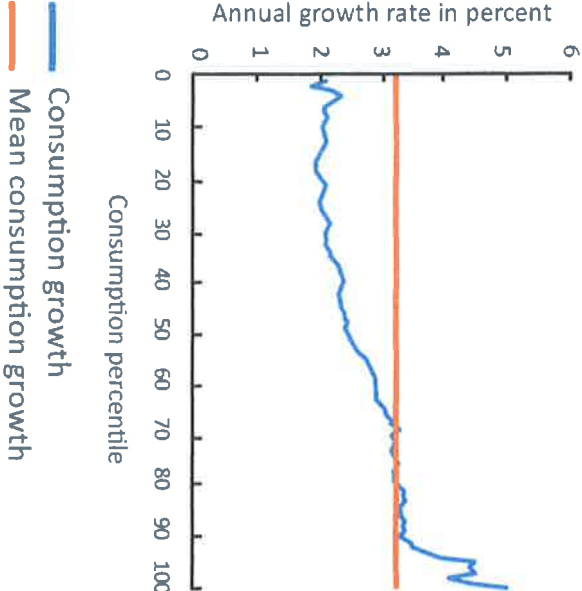

Source: <https://seadelt.net/Documents/?of=1&os=d>

... but this growth was not inclusive or job-creating

Figure O.3
The growth model has not been inclusive

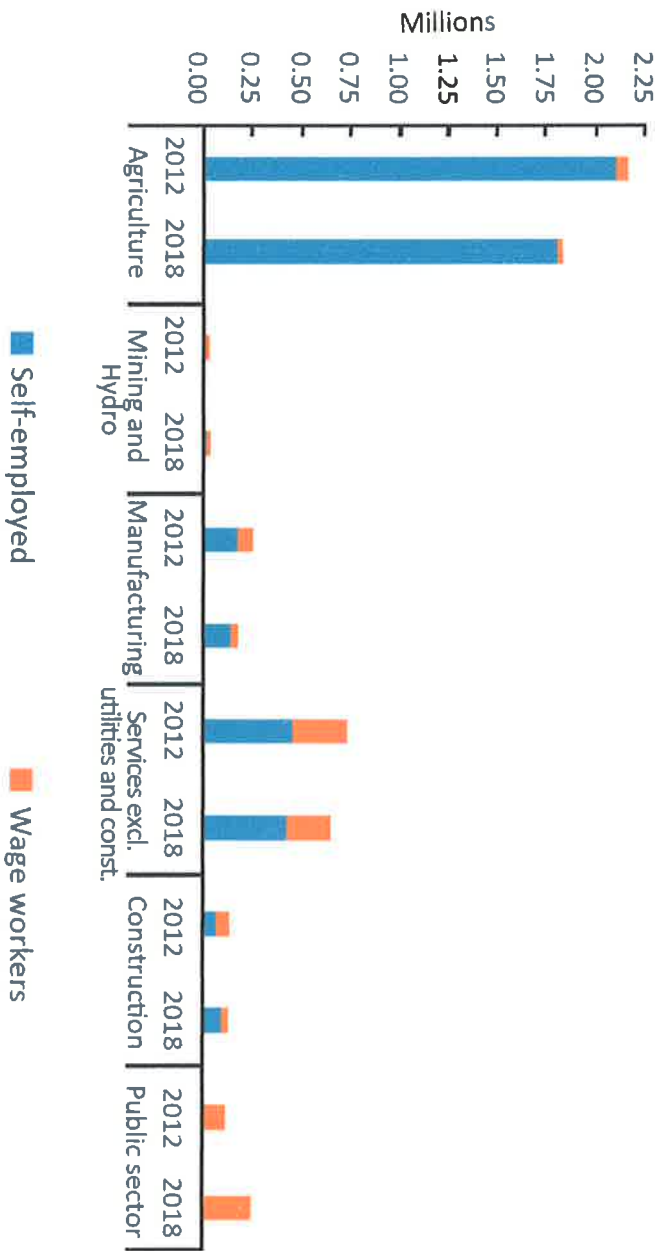
(b) Consumption growth has been skewed towards rich households

Source: World Bank, Laos Poverty Assessment.

Figure O.4
High growth but low job-creation in Laos, 2012 and 2018

(b) Wage and non-wage employment by sector: 2012-18

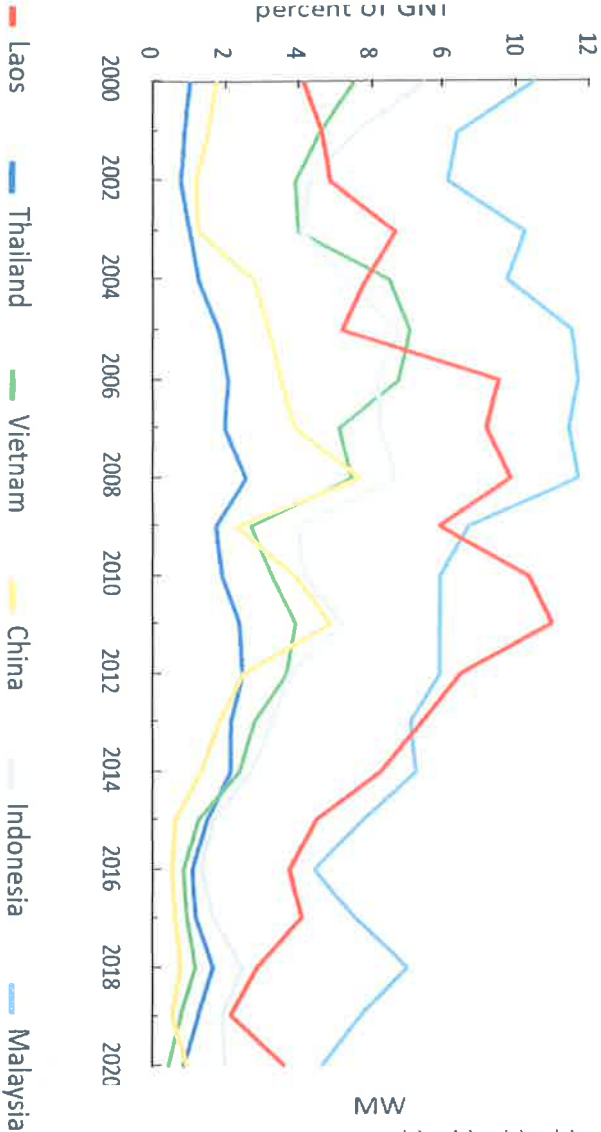

Source: Lao Bureau of Statistics for GDP data, LECS 2012 and LECS 2018 for employment.

Growth has also resulted in environmental pressures ...

Figure 0.2

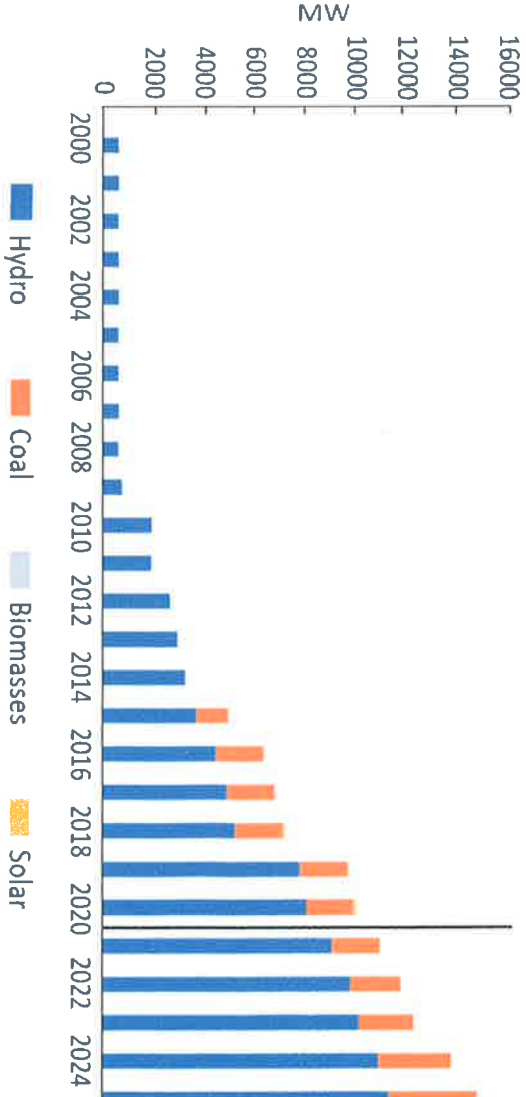
The depletion rate of natural resources has slowed in recent years

Source: World Development Indicators.

Figure 2.4

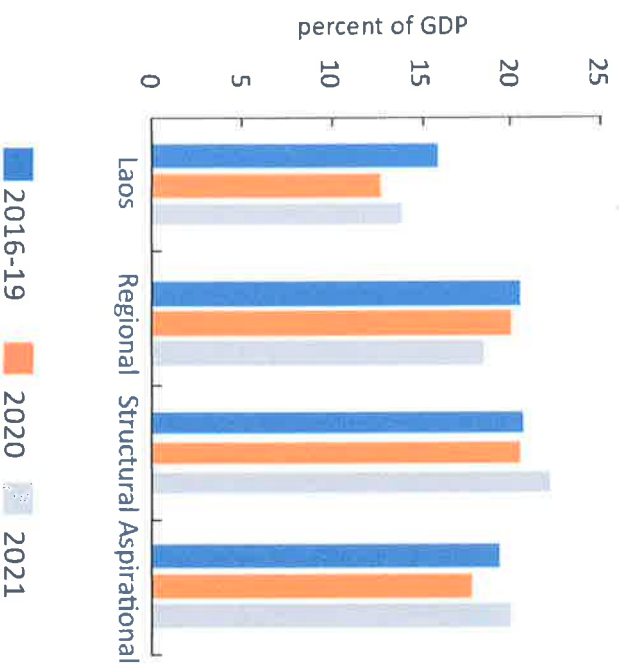
Installed power capacity: historical and projections

Source: MEM data.

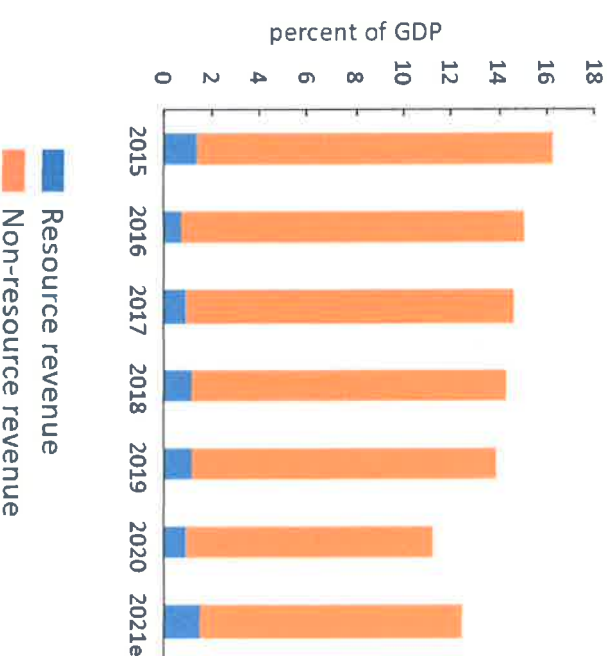
... without significantly increasing government revenue

Figure 1.1
General government revenues, compared with peers

Source: IMF WEO Database, April 2022. 2020 and 2021 Laos data are based on WB estimates.

Figure 1.4
Resource and non-resource revenues

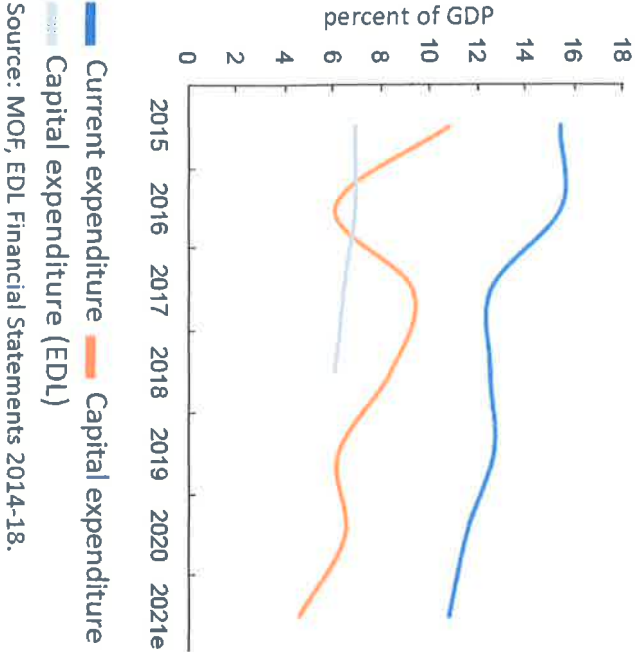

Source: MoF.

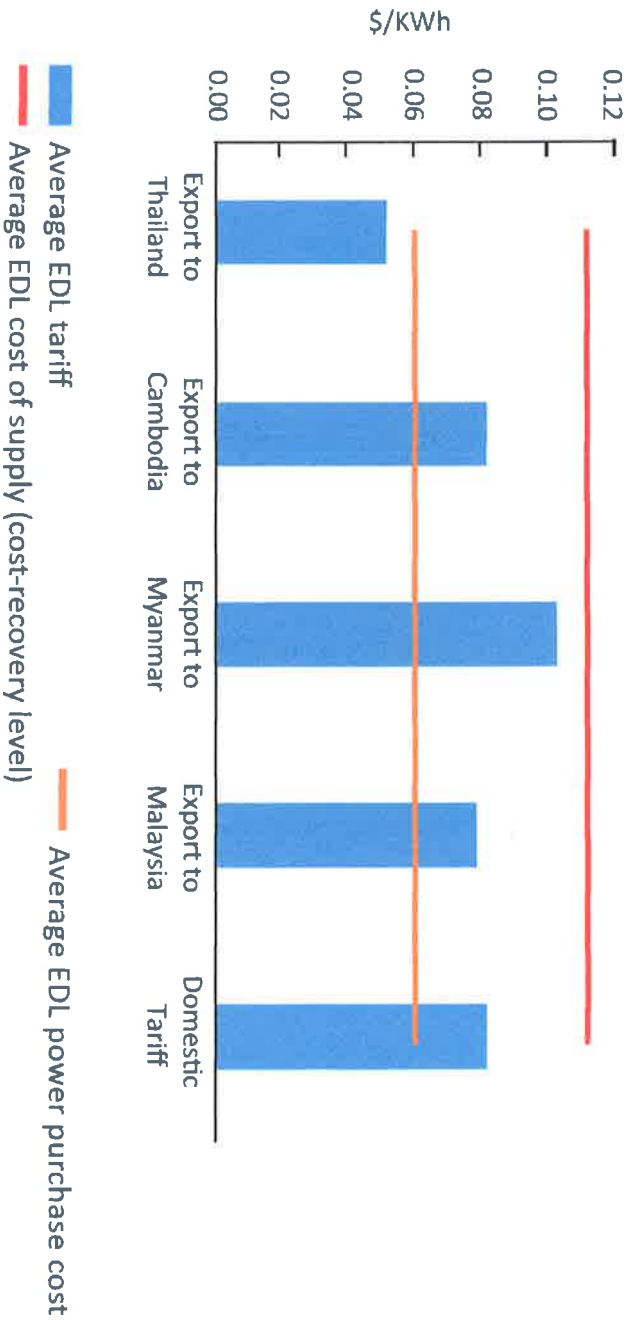

Fiscal risks associated with the electricity sector are large

Figure 1.12
Current and capital expenditure

Figure 2.9
Average EDL domestic and export tariffs

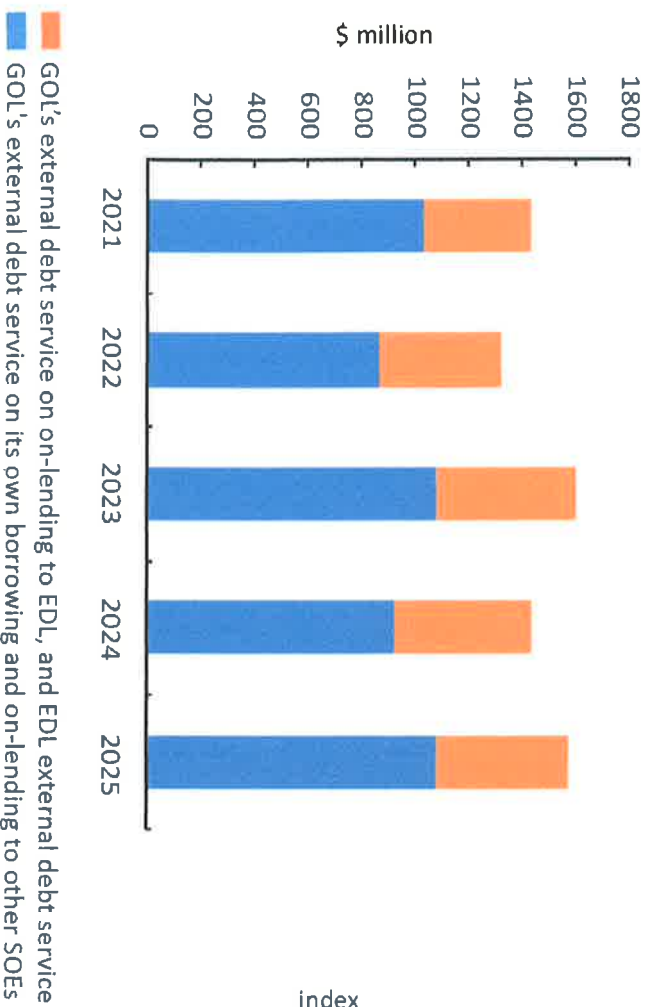
Source: EDL Electricity Statistics Report (2019) for tariffs, EDL Financial Statements (2018) for power purchase cost, and PWC (2017) for cost of supply.

Fiscal, external and financial vulnerabilities threaten macroeconomic stability

Figure 1.16

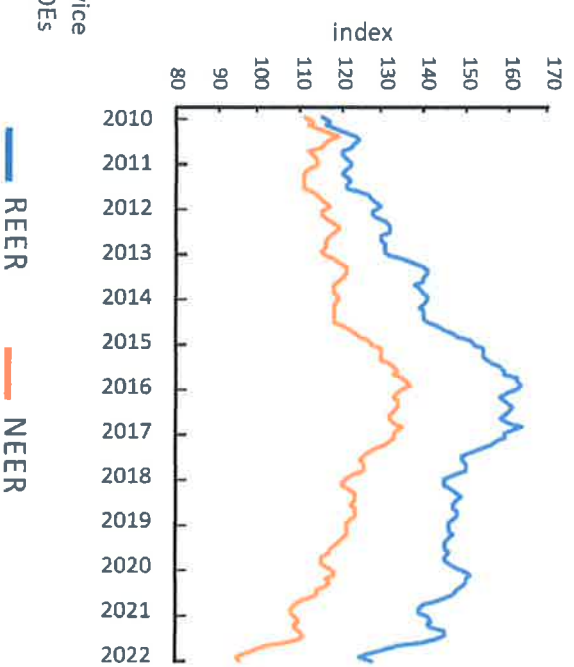
Total PPG external debt service projections

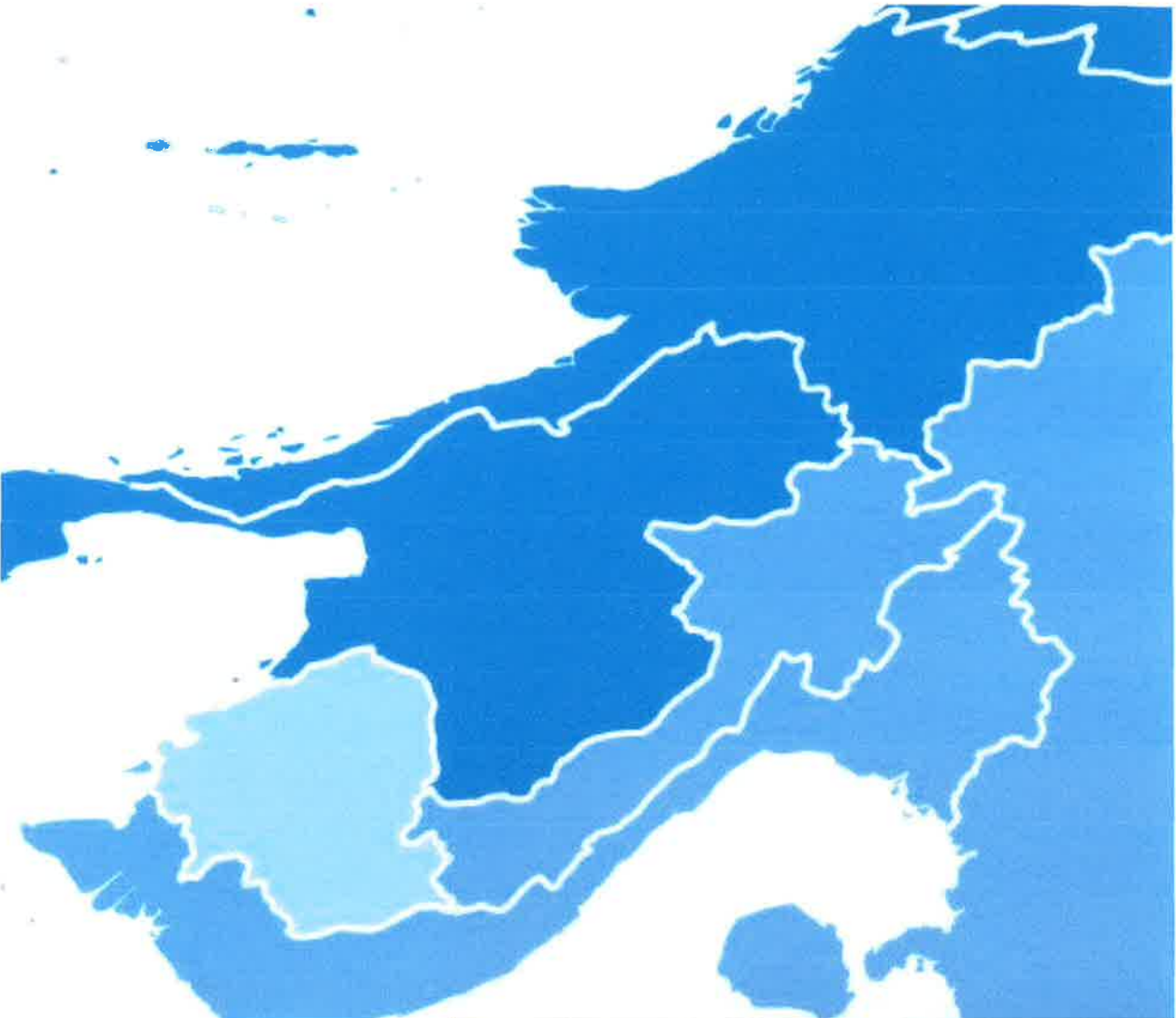

Source: Data is based on MoF and World Bank staff estimates.

Figure 1.19

Nominal and real effective exchange rates

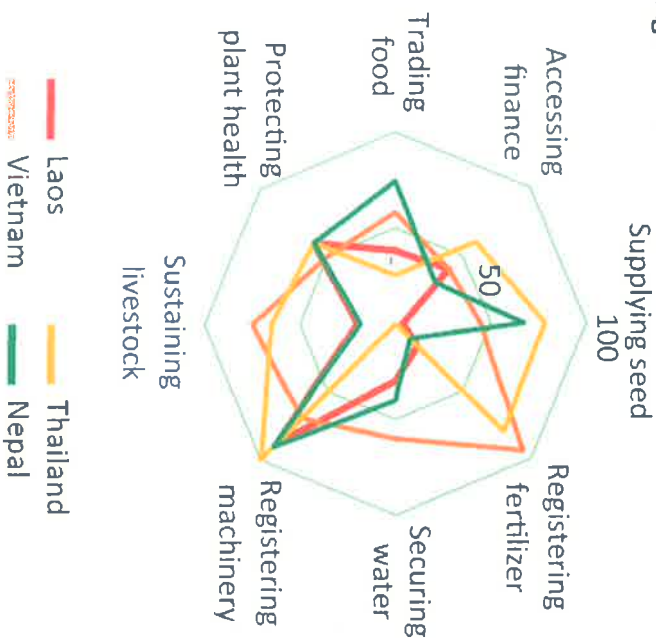

LAO PDR IS NOT THE USUAL LANDLOCKED COUNTRY

It has the advantage of natural
wealth, young population and
geographic location

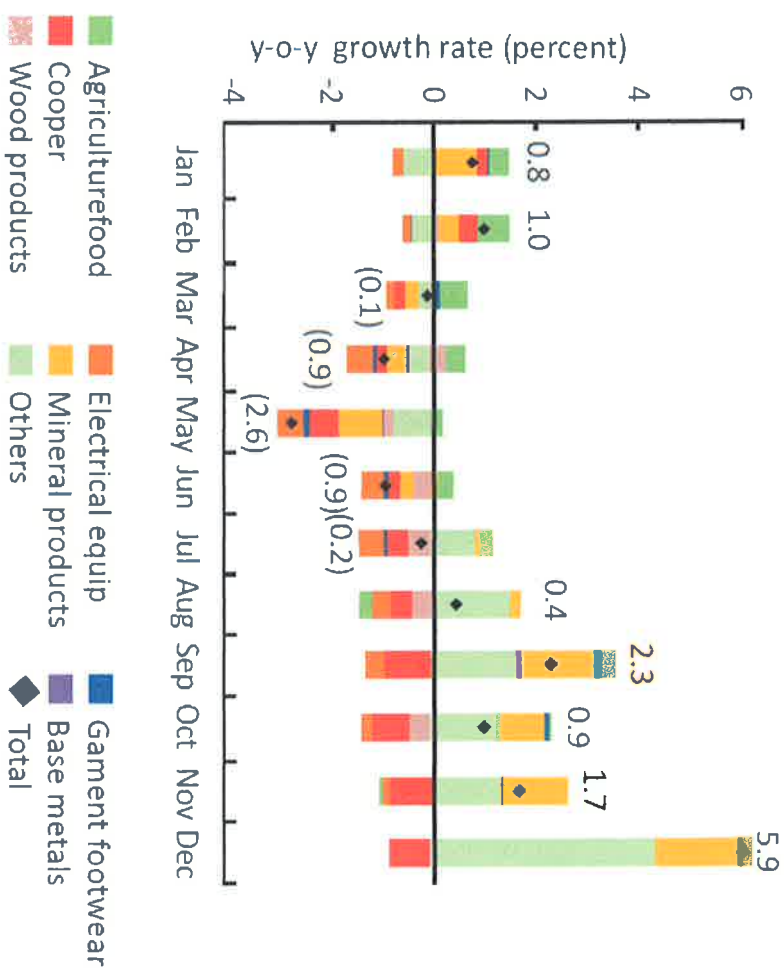
Agri-food exports have potential to grow both regionally and overseas

Figure 4.14
Laos' performance in Enabling Business for Agriculture

Source: World Bank's EBA (2019).

Figure 4.4
Tracking the impact of COVID-19 on Laos monthly trade
(d) Lao exports by product categories

Source: Monthly Customs data China, Thailand USA, EU, Japan.

A sound vision, but deeper policy changes needed to realize potential

- Launched December 2, 2021
- 414-kilometer railway (10 stations) from Vientiane Capital to Kunming, China
- Connect to Thai-Sino Railway Vientiane to Bangkok by 2025

Expected impact:

- < 4 hours Vientiane to China (15h drive)
- 30-40 percent drop in transport costs for transit cargo
- Up to 1.5 million tons traded between China and ASEAN; 2.0 million tons traded between China and Lao PDR redirected from maritime routes to the railway
- Opportunities for tourism

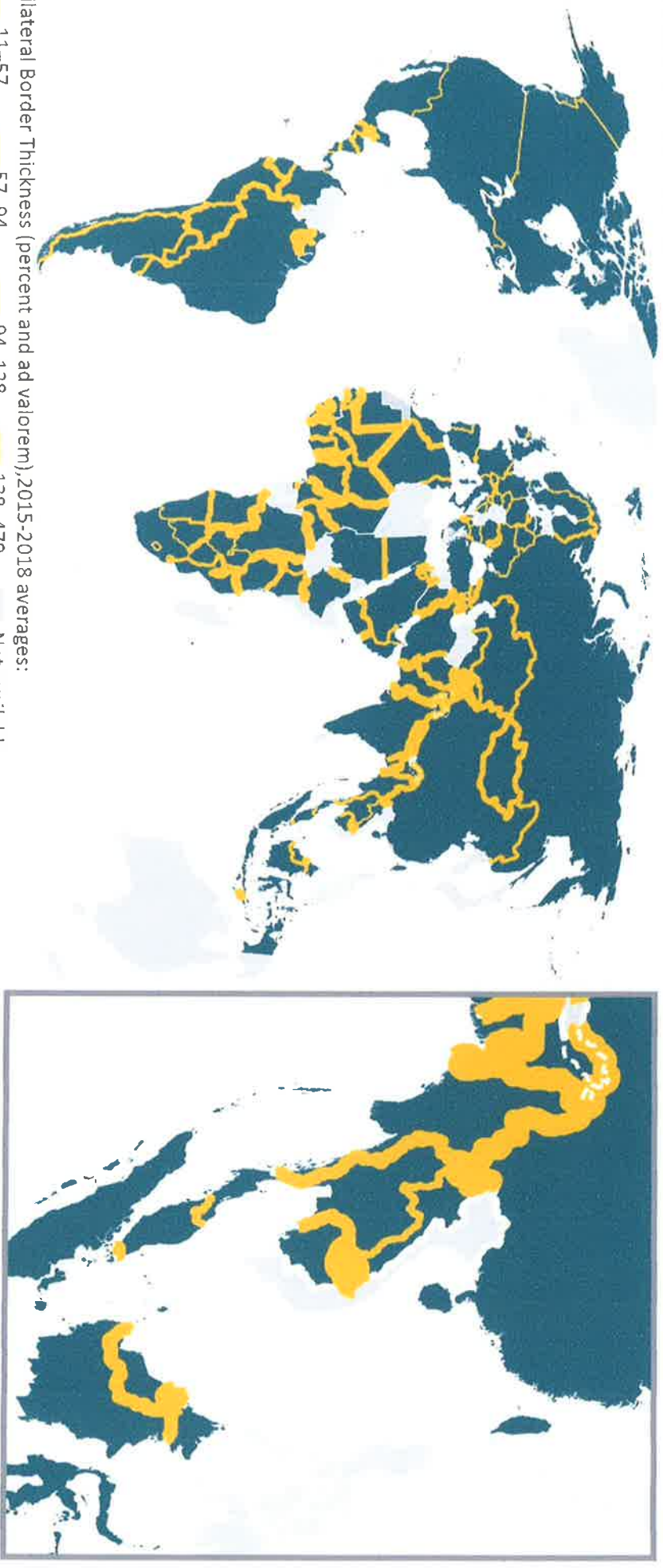
Source: World Bank 2020. From Landlocked to land-linked.

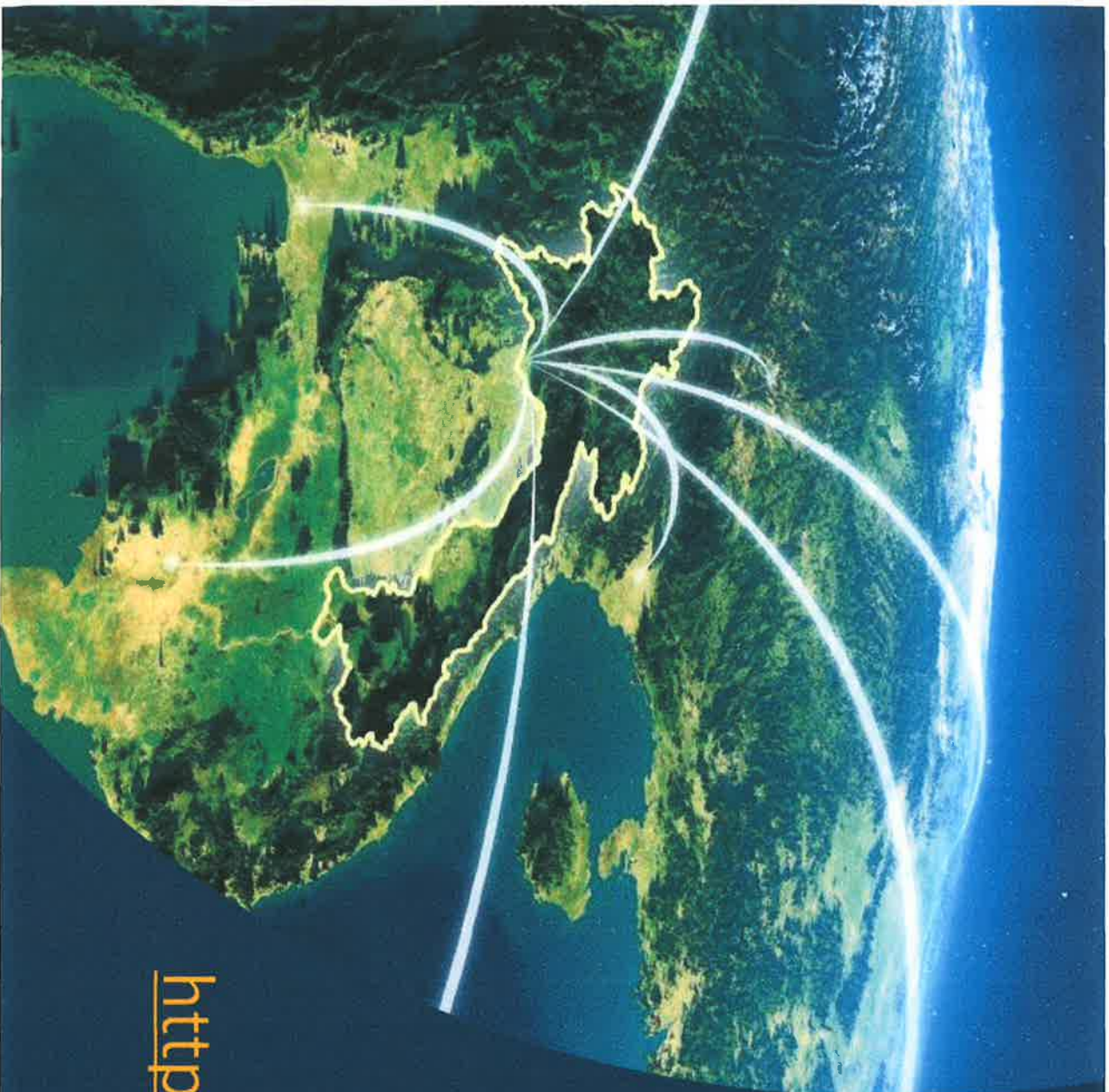
Geography is more an asset than a constraint

Figure 4.2

Mapping bilateral trade costs, 2015-18

Source: Arvis et al (2020). The World Bank and UNESCAP database 2015-18 averages.

Linking Laos Unlocking Policies

<http://wrlld.bg/tmsw50JmKGa>

MAGYAR-LAOSZI POLITIKAI,

GAZDASÁGI-KERESKEDELMI KAPCSOLATOK

- 1962. szeptember 12. óta
- Jó, politikai kapcsolatok, magas szintű politikai párbeszéd,
- Együttműködés stratégiai ágazatai: mezőgazdaság, oktatás
- Átlagos éves kereskedelmi forgalom: 6-16 M USD között
- **Kötött segélyhitel programok jelentősége (KSH 1-2009, KSH 2-20016, KSH 3-2017, mezőgazdaság (8,6 + 30 + 25 M USD), vízgazdálkodás (100 M USD), népességnyilvántartás (25 M USD)**
- **KSH : Kötött: 51%-os kötelező magyar tartalom.**

Segély: Kamatmentes, hosszúléjáratú, hosszú türelmi idejű, kormányzati garanciájú (biztosítás) hitelek (ODA-ként OECD felé elszámolható).

Hitel: Részletekben vissza kell fizetni.

ÜZLETI KÖRNYEZET, PIACI SAJÁTOSSÁGOK

- **Ease of doing business:** 190 ország közül a 154. helyen (2020).
  - A nagy földrajzi távolság ellenére Magyarország ismert, megítélése társadalmi szinten is baráti.
  - **Társasági adó: 20%** (korábban 35%, majd 24%)
  - **ÁFA: 7%** (korábban 10%)
  - **Személyi jövedelemadó (progresszív) 5-25%** (havi jövedelemtől függően: 1.500 000 – 15.000 000 laoszi kip, 1 USD= 15.000-17.000 LAK)
  - **Minimálbér (havi): a közeljövőben emelik 1.100 000 LAK-ról 1.300.000 LAK-re.**
  - **Ázsiai, buddhista vallási és kulturális közeg,** az animista szellemhit előfordulásával
- jellemzők: erkölcsi értékek primátusa az anyagiak felett, mértéktartás, kiegyensúlyozottság, konfliktusok kerülése, udvariasság, külsőségek fontossága (amelyek néha csalókéák), arcvessztés elkerülése, tisztelet megadása.

ÜZLETI LEHETŐSÉGEK:

- **Elsősorban a KSH által érintett ágazatokban** (mezőgazdaság, állattenyésztés, halászat, takarmánytermelés, növénynevelés, vízgazdálkodás, vízisztítás, környezetvédelem, IT)

Ajánlott linkek:

Európai befektetési sikertörténetek Laoszban:

<https://www.mascotworkwear.com/en/2013-12-23-new-mascot-factory> Dán

<https://www.buraphawood.com/about-us/company> Laoszi-Svéd

Üzleti környezet:

<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/l/lao-pdr/LAO.pdf>

<https://www.laotradeportal.gov.la/>

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

MAGYARORSZÁG

BANGKOKI

NAGYKÖVETSGÉNEK

VIENTIÁNI IRODÁJA

Titkárság

Telefon: +856 21 254 257

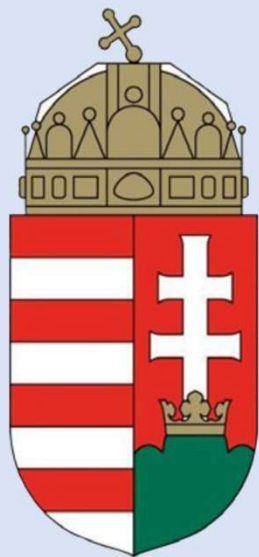
Email: mission.vte@mfa.gov.hu

Cím: Ban Hongkaikao, House

No.296,

Unit 13, Chanthabouly District,

Vientiane Capital, Lao PDR

Magyarország
Nagykövetsége, Bangkok

Thai-magyar kereskedelmi kapcsolatok

Balla Kamilla
Külgazdasági attasé

Thaiföldről általánosságban

- Lakosság: 69 millió fő, középosztály: 52 millió fő
- Vallás: 95% buddhista
- Államforma: alkotmányos monarchia
- GDP/fő: 7.255 USD/fő (2021)
- Hagyományos és nyugati időszámítás
- Újévi ünnepek: nem csak decemberben, de hagyományosan áprilisban is (Songkran)
- Hagyományos és nyugati üdvözlési forma

Thaiföld gazdasága

- ASEAN 2. legnagyobb gazdasága
- Szabadkereskedelmi egyezmény számos országgal/régióval pl. ASEAN, India, Kína, Ausztrália, Chile, Laosz, Új-Zéland, Japán, Peru
  - Tárgyalás alatt: EU (2013-ban indult, 2014-ben a tárgyalások leálltak, majd 2019 után előkészítése újraindult)
- ASEAN legnagyobb, világ 11. jármű előállítója, erős autóipari beszállítói bázis
- Elektronikai ipar: ASEAN-ban 3. , világon 13. legnagyobb exportőr

	COMPANIES	WORKERS
ELECTRICAL	431	96, 532
ELECTRICAL PARTS	666	189, 342
ELECTRONICS	561	369,985
TRADERS	310	16,439
SUPPORTING INDUSTRIES	332	53,380

COVID-19 utáni éra

- 2021: 1,6%-os gazdasági növekedés (2020-ban: -6,2%)
- Exportnövekedés (áru: 18,8%; magánfogyasztás: 0,3%; befektetések: 3.4%)
- Mezőgazdaság, halászat: +1,4%; gyártási szektor: +4,9%; nagy-és kiskereskedelem: +1,7%
- Ugyanakkor: szállás- és ételszolgáltatók, közlekedési szektor: -14,4%; tárolási szolgáltatási szektor: -2,9%
- Infláció növekedése (2021: 1,2% → 2022. május: 7,1% → várhatóan az év második felében csökkenhet)
- 2022: 3,2%-os gazdasági növekedés, míg 2023-ban 4,4%
- Turizmus helyreállása (2019: 40 millió → 2020: 6 millió → 2021: 1 millió → 2022: várhatóan 19 millió)
- Exportnövekedés a gazdasági növekedés motorja
- RCEP szabadkereskedelmi megállapodás

Üzleti környezet Thaiföldön

- World Bank Ease of Doing Business rangsor 21. helyezett (2019: 27.hely)
- Konnektivitás, infrastruktúra (Keleti Gazdasági Folyosó – EEC Digital Park, 5G)
- 20% vállalati nyereségadó, 15% ha cég nem Thaiföldön működik, de bevétele onnan származik, 10% a külföldre vitt profit után (remittance tax)
- Minimum alapító tőke a külföldi többségű vállalatoknak: 2-3 millió THB (1 THB~ 11 HUF)
- Külföldi munkavállalónként 2 millió THB alapító tőke, helyi és külföldi munkavállaló aránya: 4:1 (kivéve BOI által támogatott cégek)
- Madrid jegyzőkönyv: szellemi tulajdonjogok, Thaiföld 2017-től részese
- WTO GPA közbeszerzési egyezmény: Thaiföld nem részese
- Kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény Magyarországgal

Thai Befektetési Ügynökség (Board of Investment)

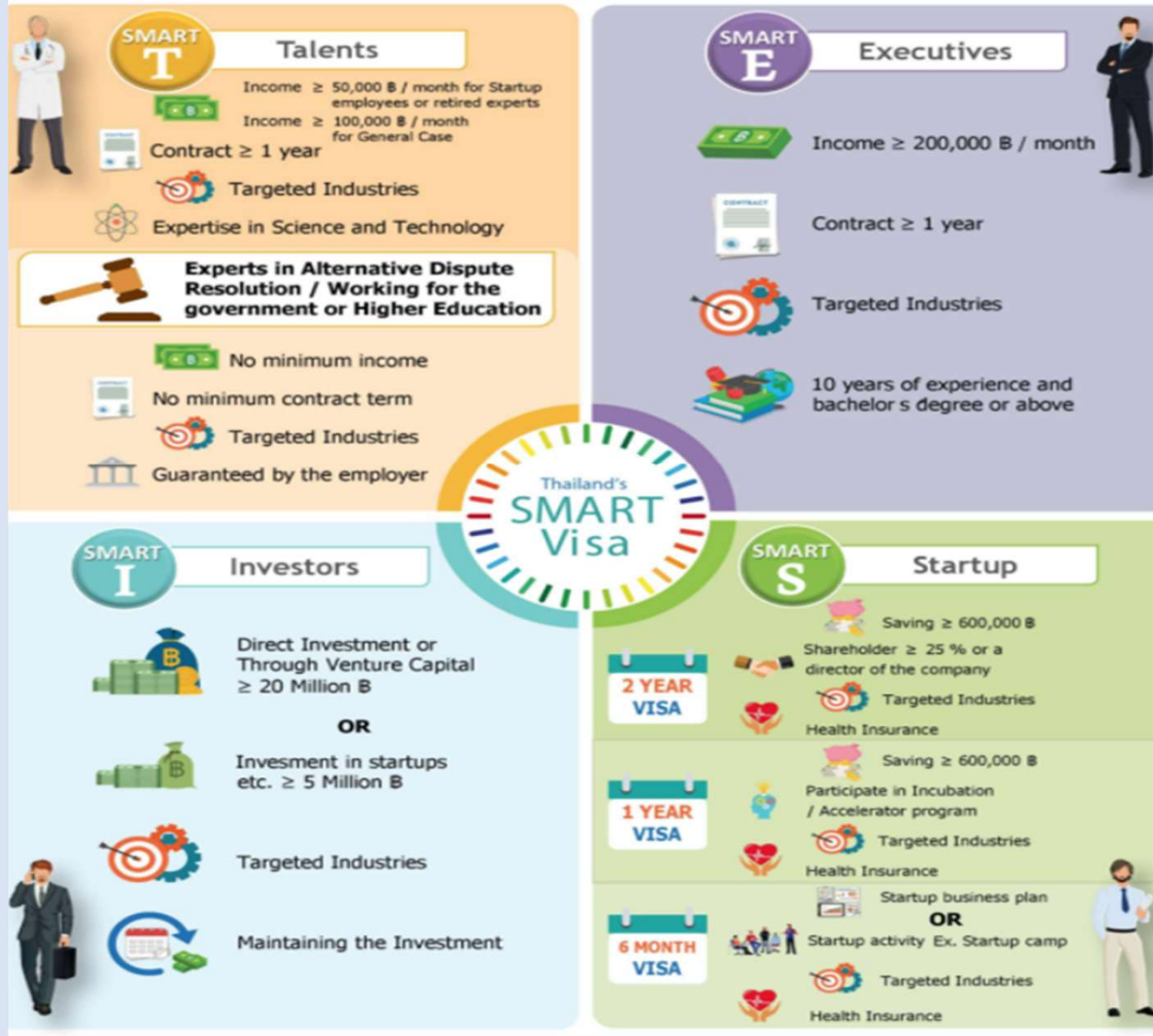

- befektetési ösztönzőket nyújtó kormányzati ügynökség, egyablakos ügyintézés cégalapításra, befektetésre, vízumügyintézésre

Ösztönzők:

- 100% külföldi tulajdonú cég (nem kedvezményezett iparágakban a külföldiek részesedése maximum 49% a thaiföldi vállalatokban)
- Földtulajdonlás lehetősége külföldieknek
- Kedvezményes munkavállalási vízum eljárás külföldi szakértőknek, befektetőknek, startup vállalkozóknak (smart visa)
- Gépek után esedékes importvám elengedése
- Vállalati nyereségadó mentesség 10 évig

SMART VISA QUALIFICATIONS

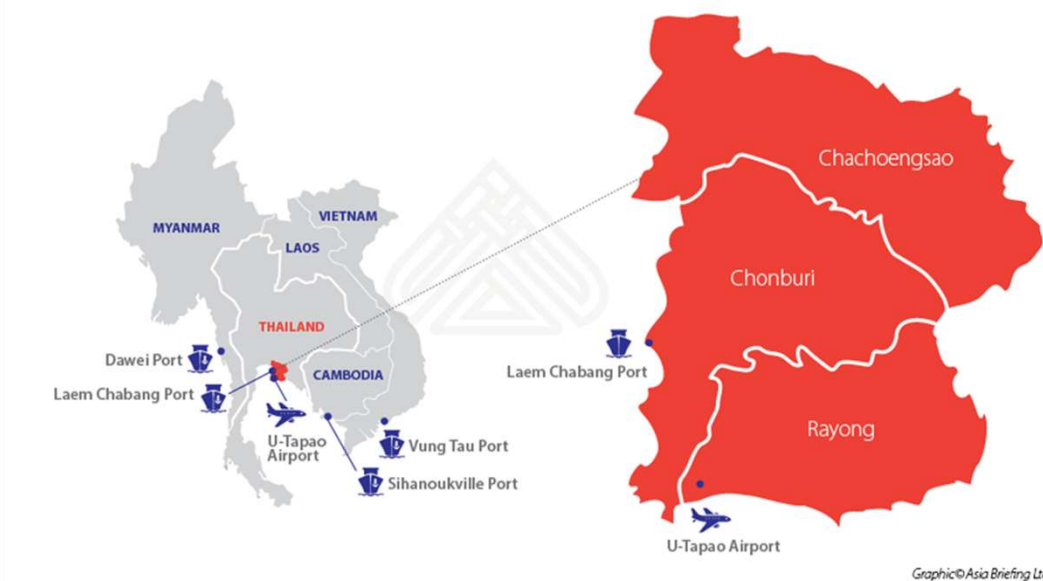

Keleti Gazdasági Folyosó (Eastern Economic Corridor, EEC)

- A **Keleti Gazdasági Folyosó** projekt a Thailand 4.0 keretein belül indult el, amely eddig **példátlan fejlesztési szinteket** céloz meg Thaiföld szociális és fizikai infrastruktúrájában.
- Az EEC Thaiföld **3 keleti tartományára összpontosul, Chachoengsaora, Chonburira és Rayongra**.
- **6 megaprojekt:** (1.)U-Tapao repülőtér és hozzá kapcsolódó városfejlesztés (smart city) (2.)Három repülőtér összekötő gyorsvasút kiépítése (3.)Map Ta Phut ipari kikötő fejlesztése (4.)Laem Chabang kikötő fejlesztése (5.) U-Tapao karbantartó, javító felújító központ létrehozása (6.)Digitális Park létrehozása (EECd)

Thailand's Eastern Economic Corridor

További gazdasági folyosók tervben:
Déli, Északkeleti, Északi, Nyugati

Üzleti relevanciával bíró nemzetközi és kétoldalú megállapodások

- A Thaiföldi Királyság 2017 augusztus 7-én csatlakozott A védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Jegyzőkönyvhöz
- EU-Thaiföld Szabadkereskedelmi Megállapodás tárgyalása

Magyarország és Thaiföld között létrejött kétoldalú megállapodások:

- Kettős adóztatás elkerüléséről (1991)
- Befektetésvédelemről (1989)
- Tudományos- és technológiai együttműködéséről (1999) – TéT Munkacsoport felállítása
- Mezőgazdasági együttműködésről (2000) - **Mezőgazdasági Munkacsoport felállítása**
- Gazdasági együttműködésről (2004) – **Gazdasági Vegyesbizottság felállítása**

Kétoldalú szándéknyilatkozatok:

- **Vízügyi együttműködésről (2019)**
- Thai Kereskedelmi Kamara és az MKIK között (2021)

Magyar szempontból kiemelt szektorok

Egészségügy:

- Egészségturisztikai központ, öregedő társadalom
- Tervek: Medical Fair 2022
- BDMS kórházlánc

Smart city:

- Digitális Jólét Program és Digital Economy Promotion Agency (DEPA) MoU aláírása – 2022. április
- Smart City rendezvény

Élelmiszeripar:

- Beszállítói fórumok szervezése – 2021 április és november, Central Food és Mall Group
- Thaifex élelmiszeripari expo – 2023-ban magyar stand
- Import szabályok – Food and Drug Administration (FDA), Department of Livestock Development (DLD)
- Tárgyalások DLD-vel afrikai sertéspestis regionalizációs kérelemről
- Kétoldalú megállapodás a madárinfluenza regionalizációról
- Magyarországról Thaiföldre irányuló élelmiszerexport: liba-kacsamáj export

Magyar szempontból kiemelt szektorok II.

Agrárinnováció

- Egyetemközi, szakmai intézmények közötti együttműködés ösztönzése (Chiang Mai Egyetem, ARDA - MATE)
- Kereslet a mezőgazdasági IT megoldásokra, dróntechnológia
- Terv: tudományos és üzleti szakkonferencia

Úripar és kiberbiztonság

- Új, potenciális együttműködési terület
- Úrkutatásért felelős Főosztály – KKM
- NARIT, GISTDA

Szépség- és divatipar

- 2020. december: Hunbelievable Night fashion show
- Igény mutatkozik a természetes alapanyagokból készült kozmetikumok iránt
- 2021. december: Beauty of Hungary rendezvény

Vízipar

- 2020: Thai-Magyar Vízügyi Irányítóbizottság második ülése Bangkokban (2022. április)
- Vízisztító készülék átadása

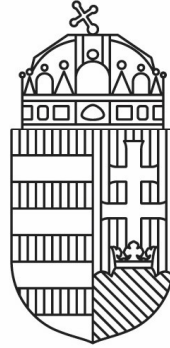
Magyarország Nagykövetsége,
Bangkok

Köszönöm a figyelmet!

Balla Kamilla
Kamilla.Balla@mfa.gov.hu

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Lehetőségek Vietnámban és Kambodzsában

Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
előadássorozata – 2022. június 22.

Oláh Nikoletta külgazdasági attasé
Magyarország Nagykövetsége, Hanoi

Vietnámi Szocialista Köztársaság

- Főváros: Hanoi – Közigazgatási és kormányzati központ
- 1975 óta: Vietnámi Kommunista Párt
- Népeség: 97,5 millió fő (2020)
- Egyik leggyorsabban fejlődő délkelet-ázsiai gazdaság

Fontosabb gazdasági mutatók

- GDP- növekedés

2017	2018	2019	2020	2021	2022 est.
6,81%	7,08%	7,02%	2,91%	2.58%	5,5%

- Munkanélküliségi ráta: 2,26%
- Infláció: kb. 4% 2022-ben
- GDP/fő (2020): 2785 USD

Gazdasági és politikai helyzetkép

- **Az ország gyors ütemű (éves átlagban 7% körüli) GDP-növekedésének fenntartásával párhuzamosan a makrogazdasági stabilitás biztosítása.** A kormány elkötelezett a gazdasági reformok elmélyítése és az ország világgazdaságba történő integrálása iránt. Az ország 2007-es WTO-csatlakozását követően számos szabadkereskedelmi megállapodást (FTA) írt alá. Az EU-Vietnám Szabadkereskedelmi Megállapodás (EVFTA) 2020 nyarán lépett hatályba.
- A kormány és a vállalkozások közötti párbeszédben fontos szerepet játszanak a **kamarai érdekképviselői szervezetek** és az **ágazati szakmai szervezetek**.

Kilátások

- GDP és inflációs előrejelzések: a Vietnámi Állami Statisztikai Hivatal adatai szerint a GDP 2019-ben 7,02%-kal, míg 2020-ban – a koronavírus-járvány gazdasági hatásai ellenére is – 2,91%-kal, 2021-ben pedig 2,58%-kal nőtt. **2022-re a Világbank 5,5%-os gazdasági növekedést prognosztizál.** Az infláció mértéke várhatóan 4% körül alakul.
- Kormányzati szektorális fókusz: autóipar, vegyipar, elektronikai ipar, IKT, élelmiszeripar, mezőgazdaság, egészségügy, oktatás, környezetvédelem, energetika.
- Feltételezett jövőbeli húzóágazatok: információs technológia (IKT), mezőgazdaság és élelmiszeripar, egészségipar, építőipar, autóipar, elektronikai ipar, megújuló energiák, környezetipar.

Kilátások

- Veszélyek, piacra lépési nehézségek: A vietnámi piacra újonnan belépő cégek számára nehézségeket jelenthet a **sajátos üzleti és munkakultúra**, valamint a **vietnámi nyelv** ismeretének hiánya, ezért a sikeres üzleti tevékenység fontos feltétele a **megfelelő helyi partner kiválasztása**.
- Kormányzati beruházási prioritások: Infrastrukturális fejlesztések, e-kormányzás, mezőgazdaság, élelmiszeripar, egészségügy, oktatás, környezetvédelem, energetika.
- **COP26 vállalások → fenntartható fejlődés, zöldgazdaság**

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Vízgazdálkodás

ICT

Szennyvíz és
hulladékkezelési
technológiák

Vegyipar

Alternatív és megújuló
energia

R & D, tudás és
technológia transzfer

Mezőgazdasági és
élelmiszer feldolgozó
technológiák

Gyógyszerek, gyógyászati
berendezések

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszerünk

A kétoldalú gazdasági kapcsolatok fejlesztésében fontos szerepet játszik a **Magyar-Vietnámi Gazdasági Vegyes Bizottság (GVB)**, amelynek ülése jellemzően évente kerül megrendezésre. A legutóbbi ülés 2019 november 25-26-án volt Budapesten, a következő ülés megrendezésére várhatóan 2022 októberében kerül sor Hanoiban.

Magas szintű találkozók:

Az elmúlt években **rendszeressé váltak a felsőszintű találkozók** mind politikai, mind államközi szinteken, melynek keretében pártelnöki, államfői, miniszterelnöki, házelnöki és számos miniszteri szintű látogatásra került sor kölcsönösen. Emellett gyakorivá váltak a szaktárcák és intézmények közötti delegációcserék is.

Kapcsolatfelvétel

A magyar vállalkozások részére az alábbi kapcsolatfelvételi módokat javasoljuk:

- Magyarország Hanoi Nagykövetségén és Ho Si Minh-városi Főkonzulátuson dolgozó külgazdasági attasék írásbeli megkeresése
- Célzott üzleti tárgyalások szervezése (KGA-k bevonásával) potenciális disztribútorokkal, importőrökkel stb.
- EU-s és európai kötődésű kamarákkal és ügynökségekkel való kapcsolatfelvétel (pl. EuroCham Vietnam, EVBN, CEEC)
- Vásárokon és szakkiállításokon való egyéni/kollektív megjelenés (pl. HEPA bevonásával)
- Vietnami üzleti eseményeken, rendezvényeken, delegációkban (üzleti fórumok, road-show-k, szemináriumok, felsőszintű látogatások stb.) való részvétel
- Vietnámi Kereskedelmi és Iparkamarával való közvetlen kapcsolatfelvétel

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Releváns szervezetek

- Vietnámi Kereskedelmi és Iparkamara (VCCI: <http://vcci.com.vn/>)
- Vietnámi Kereskedelmi és Promóciós Ügynökség (Vitrade: <http://www.vitrade.gov.vn/>)
- Európai Kereskedelmi Kamara Vietnámi Képvislete (EuroCham Vietnam: <https://www.eurochamvn.org/>)
- Közép-Kelet-Európai Kereskedelmi Kamara (CEEC: <http://ceecvn.org/>)
- Európai–Vietnámi Üzleti Networking szövetsége (EVBN: <https://evbn.org/>)

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Az üzleti tárgyalásokat és üzletkötést befolyásoló ünnepek és időpontok

- **Holdújév:** A leghosszabb vietnámi ünnep, időpontja minden évben az aktuális Holdnaptárhoz igazodik. Jellemzően január-februári időszakban. Az üzleti élet jellemzően március elején indul újra.
- **Április 30.:** Felszabadulás/ Vietnám újra egyesítésének évfordulója
- **„Szellem hónap”:** Jellemzően minden év augusztusától egészen szeptember elejéig tartó időszak, sok vietnámi üzletember ebben az időszakban nem köt üzletet, a jelentősebb döntéseket elhalasztja. A szellemhónap egyes beruházások időpontjára is hatással van, az említett időszakban az építőipari projektek többsége is leállhat átmenetileg.
- **Szeptember 2.:** Függetlenség napja

Kereskedelmi kapcsolatok

Üzleti kultúra

- A személyes kapcsolatok kiemelt jelentőségűek
- A partner bizalmának elnyerése rendszerint hosszú és kitartó munka
- A tárgyalások során a vietnámi partner rendszerint nem szeret egyértelműen elutasító lenni
- Ajándékozás
- Az „arc” fogalma
- Névjegykártyák

Covid-19 világjárvány

- A vietnámi járványkezelést világszinten elismerték, mely növelte a befektetői bizalmat
- Az ország 2020. március 22. és 2022. március 15. között „zárva” volt, mely óriási kiesést okozott pl. a turisztikai és légügyi szektorban
- A rendkívül szigorú közösségi távolságtartási szabályok, időszakos lezárások következtében termelési, ellátási és logisztikai problémák is kialakultak
- „Új norma” – együtt élni a vírussal, közben talpra állítani a gazdaságot
- Hagyományos kapcsolatépítés → videokonferenciák, online tér
- COVID-19 és USA-Kína kereskedelmi háború: Vietnám mint a globális ellátási lánc feltörekvő, fontos eleme

Kambodzsa

- Főváros: Phnom Penh
- Néesség: 16,5 millió fő (2019)
- A délkelet-ázsiai régió egyik legszegényebb országa
- 7% körüli gazdasági növekedés, de a COVID-19 járvány miatt 29%-os visszaesés 2020-ban
- Húzóágazat: textilipar, turizmus

Kilátások

1. GDP és infláció előrejelzés: a Világbank adatai szerint a GDP **2019-ben 7,05%-kal** nőtt, míg **2020-ban** a pandémia hatásai miatt **-3,1%-os** visszaesést könyvelhettek el. **2021-ben 3%** volt a gazdasági növekedés, 2021-re pedig 4,5%-os bővülést prognosztizálnak, az **infláció** várhatóan **4%** körül alakul.
2. Kormányzati szektorális fókusz: turizmus, textilipar, infrastruktúra-fejlesztés, mezőgazdaság
3. Feltételezett jövőbeli húzóágazatok: mezőgazdaság, építőipar
4. Veszélyek, piacra lépési nehézségek: Kambodzsa a Világbank Doing Business indexének 144. helyén áll. A piacra lépést a nyelvi akadályok mellett az bürokratikus és adminisztrációs akadályok, az infrastruktúra hiányosságai, valamint a szabályozási környezet gyakori változásai is nehezítik.
5. Adókörnyezet rövid bemutatása: az áfa 10%, a társasági adó mértéke 20%.
6. Kormányzati beruházási prioritások: infrastruktúra-fejlesztés, mezőgazdaság

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok, üzleti kultúra

Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszerünk

A Magyar-Kambodzai Gazdasági Vegyes Bizottság első ülésére 2021. január 20-21-én került sor. A relációban rendszeresek a felsőszintű találkozók.

Legfontosabb ünnepek:

Khmer Újév (3 napos ünnep, mely április 13-án vagy 14-én kezdődik),
felszabadulás ünnepe (november 9) és **Vízfesztivál** (3 napos ünnep, október vége-november eleje)

A piacra lépési nehézségek közé tartozik a **nyelvi akadályok** mellett a **bürokrácia**, a bonyolult, gyakran **változó szabályozások**, illetve az egyes engedélyek beszerzésének időigényessége. **A szerződéses követelések érvényesítése gyakran akadályokba ütközik.** Emellett az infrastruktúra hiányosságai is nehezítik a vállalatok munkáját.

Az együttműködés, piacra lépés leghatékonyabban a **megfelelő helyi partner/disztribútor bevonásával** valósítható meg.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

- A **személyes kapcsolatok** általában többet számítanak az üzletkötésben, mint az ajánlat objektív elemei. A partner bizalmának elnyerése kiemelt fontosságú, gyakran időigényes.
- Hagyományosan összeillesztett tenyérrel és meghajlással illik köszönteni a partnert, de nyugati emberek esetében a kézfogás is elfogadott.
- Az „**arc**” a tekintélyhez hasonló fogalom a khmer kultúrában. Az üzleti tárgyalás során ügyelni kell rá, hogy „arcot szerezzünk”, vagyis kivívjuk a partnerek tiszteletét. Ha valaki nyilvánosan kritizálja kollégáját, vagy visszautasít egy vacsorameghívást, azzal súlyosan megsérti a másikat, és így mindketten veszítenek az „arcukból”. Az „arc” megtartásának része a mosoly, pozitív attitűd és a negatív érzelmek kontrollja, mely megtévesztő lehet a kultúrában kevésbé jártas partnerek számára.
- A tárgyalópartnerek, üzleti partnerek között elterjedt szokás az **ajándékozás**, tárgyak átadásánál mindkét kezet illendő használni.
- A **hierarchia, szenioritás** iránt érzékenység és tisztelet jellemző.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Célországban található partnerszervezetek:

- Európai Kereskedelmi Kamara Kambodzsai Képvislete (Eurocham Cambodia <https://www.eurocham-cambodia.org/>)
- Kambodzsai Kereskedelmi Kamara (<https://www.ccc.org.kh/>)

Kapcsolatfelvétel, partnerkeresés javasolt módja:

- Magyarország Hanoi Nagykövetségének és Phnom Penh-i Irodájának írásbeli megkeresése
- Célzott üzleti tárgyalások szervezése (KGA bevonásával) potenciális disztribútorokkal, importőrökkel stb.
- Kambodzsai Kereskedelmi Kamarával, Eurochammal való közvetlen kapcsolatfelvétel

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Vízgazdálkodás

Építőipar

Infratraktúra-fejlesztés

Gyógyszerek,
gyógyászati
berendezések

Mezőgazdasági és
élelmiszer feldolgozó
technológiák

Szennyvíz és
hulladékkezelési
technológiák

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Oláh Nikoletta

Cím: Hanoi Lake View building, 28 Thanh Nien, Tay Ho, Hanoi, Vietnam

Email: Nikoletta.Olah@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: 00 84 437 715 714

Mobil telefonszám: 00 84 398 712 247

Major Ildikó

Cím: 21st Floor, LIM Tower, 9-11 Ton Duc Thang Street, Ben Nghe Ward, District 1, Ho Chi Minh, Vietnam

Email: szabob@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: 00 84 283 622 1001

Mobil telefonszám: 000 84 798 821 06